

– Det är svårare att *inte* ha en idé än att *ha* en

Rufus Didwizus gör scenbilden till *Kung Lear* på Dramaten

Rufus Didwizus har skapat scenbilden till höstens uppsättning av *Kung Lear* på Dramaten i Stockholm. Han har arbetat på scenerna i Berlin och blivit prisbelönad, senast i år, då han vann pris för bästa scenografi under teaterfestivalen i Torun, Polen. Han har även gjort scenografi till opera, till exempel Wagners storverk *Nibelungens ring*.

Till en början låter Rufus Didwizus som om han har fått ett lätt jobb på Dramaten, när jag talar med honom två veckor före premiär.

– *Kung Lear* är en pjäs där det egentligen inte behövs någon scenografi. När jag läser pjäsen tänker jag att det är just scenografin som är *minst* intressant. Pjäsen skrevs under en tid när man inte hade någon sådan. Den finns i själva texten, men det svåra är att man behöver en spelplats. Man kan inte bara använda den tomma teatern – den är för stor och för svart – så man måste *skapa* ett utrymme utan att för den skull skapa en dekor. Som vi vet är de enkla lösningarna alltid de svåraste. Det är svårare att *inte* ha en idé än att *ha* en. Vad jag har sökt är något som fungerar och känns äkta, som också passar in i åskådarrummets arkitektur, som en förlängning, så att det vi ser på scen känns mer naturligt.

Jag frågar om han sett föreställningar av *Kung Lear* som hjälpt honom i hans arbete och han menar att han påverkats mycket av sin lärare i scenografi i München.

– Vid en uppsättning av *Kung Lear* gjorde han redan på 80-talet en scenografi, som var otroligt vacker,

Ulf Friberg, Lena Nilsson, Julia Dufvenius, Jimmy Endelej, Börje Ahlstedt, Björn Granath, Jonas Malmsjö, Lisa Werlinder. Foto: Roger Stenberg

och när jag själv nu gjorde research för pjäsen, kom jag ofta fram till lösningar som han använde, så en del av dem var redan 'upptagna'. Just därför kan jag inte använda dem, mest för att jag tycker det blir för tråkigt och att jag vill göra något eget. Jag kan förmodligen ljuga för Stockholm men inte för mig själv, säger Rufus Didwizus och skrattar. –

– När jag kom till Stockholm träffade jag först Börje Ahlstedt av en ren tillfällighet. När jag såg honom sa jag till regissören Stefan Larsson att 'det enda vi behöver göra är att inte låta dekoren stå i vägen för hans uttrycksfulla ansikte.' Därför ska den vara så enkel som möjligt. Skådespelarnas ansikten ska synas och inget annat.

Att det finns fällor att trilla i när det gäller scenografin i *Kung Lear*, är Rufus Didwizus medveten om, att pjäsen kan göras *för* naturalistiskt, med regn och storm på scen, något som vissa ibland upplevt som lite löjväckande.

– Javisst, ibland kan det bli både löjligt och tråkigt när man börjar illustrera saker på scen, man kan bli övertydlig, men det behöver inte bli så. Jag har sett bra moderna versioner, olika regissörers personliga tolkningar av pjäsen. Men då var det inte *Kung Lear* i allmänhet längre, utan en pjäs som drog åt ett håll som låg regissörerna varmt om hjärtat. Och *då* kan dessa illustrationer fungera mycket bra.

Rufus Didwizus verkar två veckor före premiär vara inne i en process: å ena sidan ... å andra sidan, och han vet inte själv var pjäsen kommer att hamna.

– **Vi får se hur vi gör med stormen.** Vi funderade på om vi ändå inte skulle vara lite naturalistiska, men känner redan att det kanske inte alls är nödvändigt. Vi hade inte mycket sådant från början och har pendlat fram och tillbaka. I sista scenen har vi

Börje Ahlstedt som Lear. Foto: Roger Stenberg

till exempel riktigt regn, Lear ska bli våt och man ska se det, men vi vet faktiskt inte hur det blir än, om vi ens behöver *det*. Man kan gå över gränsen fortare än man tror, och plötsligt ser det ut som opera eller ren pekoral. Min idé var från början att inte illustrera någonting. Då trodde vi att vi hade skalat bort det mesta. Och så märker vi ett tu tre att den avskalade versionen ändå innehåller för mycket. Ju intressantare skådespelarna blir i sina roller, desto fler saker vill man kasta ut från scen. Jag har haft massor med idéer, som nu känns lite grand som säkerhetslinor man skapade i någon slags oro över att inte våga lita till det riktigt enkla. Så nu några veckor före premiären när pjäsen verkligen börjar blomma, kastar vi bort alla säkerhetslinor. Det är oftast roligt men inte alltid, för ibland måste man säga adjö till saker som tog lång tid att skapa.

Vissa scenografer säger att de har 'hela pjäsen klar i huvudet'. Rufus Didwizus verkar arbeta mer förut-sättningslöst, men ...

– Jag kan bli förvånad över hur väl mina ursprungliga idéer ibland stämmer med slutresultatet.

Intervju: Roland Heiel